

﴿ آیین نامه آموزشی ﴾

دوره کارشناسی ارشد

ناپیوسته

(دانشگاه پیام نور)

مصوب ۲۵ / ۰۴ / ۹۲ شورای دانشگاه

برای ورودی های نیمسال ۱ (۹۳-۹۴) به بعد

آیین نامه آموزشی
دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته ﴿﴾
(دانشگاه پیام نور)

مقدمه :

با توجه به توسعه دوره‌های کارشناسی ارشد در دانشگاه پیام نور و به منظور هماهنگی امور آموزشی این دوره با آیین نامه ابلاغی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شماره ۲۱/۱۵۴ مورخ ۱۳۸۸/۱/۱۹ و بر اساس ضوابط و مقررات دانشگاه پیام نور این آیین نامه برای دو شیوه « آموزشی » و « آموزشی - پژوهشی » و با هدف ارتقای کیفیت، تنوع بخشی به شیوه‌های نوین ارایه آموزش، پاسخگویی مناسب به افزایش تقاضا برای ورود به دوره‌های تحصیلات تکمیلی و همسان سازی آن با برنامه‌های توسعه و دیگر اسناد راهبردی کشور تدوین گردیده است.

ماده ۱ ◀ تعاریف

وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

وزارتین: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

آیین نامه: آیین نامه دوره کارشناسی ارشد است.

دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته: دوره‌ای بالاتر از دوره کارشناسی است که براساس برنامه‌های مصوب شورای گسترش آموزش عالی، به اخذ مدرک کارشناسی ارشد

در یک رشته خاص منتهی می شود .

شیوه آموزشی : دوره ای با محوریت آموزش است که دانشجو پس از گذراندن

واحدهای درسی و بدون نیاز به گذراندن پایان نامه دانش آموخته می شود .

شیوه آموزشی - پژوهشی : دوره ای که محتوای برنامه آن مشتمل بر واحدهای

درسی و پایان نامه است .

پایان نامه : فعالیت پژوهشی - تحقیقاتی است که در شیوه آموزشی - پژوهشی در یک

زمینه رشته تحصیلی مربوط و تحت راهنمایی استاد راهنما انجام می شود .

دانشگاه : منظور دانشگاه پیام نور است .

شورا : منظور شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است .

شورای تخصصی (گروه علمی) : شورایی در یک رشته ذیربط متشکل

از ۳ تا ۷ تن از استادیاران، دانشیاران و استادان آن رشته تخصصی است که در سازمان

مرکزی دانشگاه تشکیل شده است .

گروه آموزشی - پژوهشی استان : گروهی متشکل از اعضای هیأت علمی متخصص

در یک رشته یا چند رشته همگن است که بر اساس ضوابط و مقررات مربوطه در هر یک

از دانشگاه های پیام نور استانی تشکیل می شود .

ماده ۲ ◀ شرایط ورود و ثبت نام

(الف) داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی

(ب) دارا بودن مدرک رسمی پایان دوره کارشناسی اعم از پیوسته و ناپیوسته مورد تأیید

وزارتین .

ج) قبولی در آزمون ورودی مورد تأیید وزارت یا کسب پذیرش از دانشگاه
براساس مقررات مصوب .

تبصره

دانشجوی پذیرفته شده موظف است در زمانی که توسط دانشگاه اعلام می‌شود
برای ثبت نام و انتخاب واحد مراجعه کند .

ماده ۳ دروس دوره کارشناسی ارشد **بر اساس نظام آموزش** نیمه حضوری
و آموزش باز و از دور طبق ضوابط مربوط اجراء می‌شود .

ماده ۴ چنانچه رشته دوره کارشناسی فرد پذیرفته شده با رشته دوره کارشناسی
ارشد او تجانس نداشته باشد ، دانشجو باید به تشخیص گروه آموزشی - پژوهشی استان
در قالب جدولی که توسط شورای تخصصی گروه علمی مربوطه به استان ها ابلاغ می
شود حداکثر تا **۱۲** واحد از دروس دوره کارشناسی را تحت عنوان دروس جبرانی
و حداکثر در نیم سال های اول و دوم تحصیلی بدو ورود انتخاب و بگذرانند .

تبصره

نمره قبولی دروس جبرانی **۱۲** از **(بیست)** است و در میانگین نیم سال و میانگین کل
محاسبه نمی‌شود .

ماده ۵ تعداد واحدهای دوره کارشناسی ارشد بدون احتساب دروس جبرانی
در هر دو شیوه بر حسب رشته حداقل **۲۸** و حداکثر **۳۲** واحد است .

ماده ۶ ◀ در شیوه آموزشی ، تمامی دروس دوره به صورت واحدهای درسی بدون پایان نامه خواهد بود . در این شیوه دانشجو ملزم است معادل تعداد واحد پایان نامه ، واحدهای دروس نظری را با تعیین شورای تخصصی گروه بگذراند که یکی از این دروس الزاماً درس سمینار تحقیق و تتبع نظری با ارزش ۲ واحد است .

ماده ۷ ◀ تعداد واحدهای درسی را که دانشجو باید در **هر نیم سال** تحصیلی در هر دو شیوه اخذ کند ، حداقل ۶ و حداکثر ۱۲ است .

تبصره ۱

چنانچه **میانگین یک نیم سال** تحصیلی دانشجو کمتر از ۱۴ باشد ، دانشجو در **نیم سال بعد** مجاز به انتخاب **حداکثر ۸** واحد است .

تبصره ۲

در آخرین نیم سال تحصیلی در مرحله آموزشی ، دانشجو از رعایت شرط حداقل واحد انتخابی معاف است .

ماده ۸ ◀ در صورتی که دانشجو در شیوه آموزشی _ پژوهشی علاوه بر پایان نامه تنها یک درس باقیمانده داشته باشد ، **می تواند آن را با پایان نامه انتخاب کند** .

تبصره

همراه با درس پایان نامه یا درس سمینار تحقیق و تتبع نظری امکان اخذ درس روش تحقیق و یا دروس جبرانی میسر نیست .

ماده ۹ ◀ میانگین کل نمرات دانشجو در پایان دوره نباید از ۱۴ کمتر باشد ،

در غیر این صورت دانش آموخته کارشناسی ارشد **شناخته نمی شود** .

تبصره ۱

دانشجویی که پس از گذراندن کلیه دروس دوره در هر دو شیوه تحصیلی ، میانگین کل نمرات او از ۱۴ کمتر باشد، در صورتی که حداکثر مدت مجاز تحصیل وی به پایان نرسیده باشد ، می تواند درس هایی را که در آن ها نمره کمتر از ۱۴ کسب کرده است ، حداکثر در دو نیم سال تکرار کند و در صورت جبران کمبود میانگین کل ، دانش آموخته می شود . دانشجویی که به هر دلیل نتواند از این فرصت استفاده کند ، از ادامه تحصیل محروم می شود و مدرکی دریافت نمی کند .

تبصره ۲

در شیوه آموزشی _ پژوهشی نمره درس پایان نامه پس از دفاع در میانگین کل نمرات دانشجو لحاظ می شود .

ماده ۱۰ ◀ با توجه به نظام آموزشی دانشگاه حضور در کلاس های رفع اشکال

دروس نظری الزامی نیست . ولی حضور دانشجو در جلسه درس های عملی (آزمایشگاهی ، کارگاهی ، و...) و قسمت عملی درس هایی که بخشی از آن عملی است و یا سمینارها و یا سایر فعالیت های آموزشی و پژوهشی ذیربط الزامی است و غیبت در بیش از یک چهارم جلسه های آن درس به منزله حذف درس است .

ماده ۱۱ < حضور دانشجو در جلسه امتحان پایان نیم سال برای اخذ نمره در دروس نظری و امتحان نظری دروس نظری_ عملی الزامی است . در صورت غیبت دانشجو در آزمون پایان نیم سال هر درس ، هیچگونه نمره‌ای برای دانشجو ثبت نخواهد شد و دانشجو موظف است با پرداخت شهریه این درس را در نیم سال های بعدی مجدداً اخذ و در امتحان پایان **نیم سال** آن شرکت نماید .

ماده ۱۲ < معیار ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو ، نمره درس است و نمره دانشجو در هر درس به صورت عددی بین **صفر تا بیست** تعیین می شود .

ماده ۱۳ < حداقل نمره قبولی در هر درس اعم از دروس اصلی و اختیاری یا جبرانی **۱۲** است. دانشجویی که در هر یک از دروس مردود شود ، در اولین فرصت ملزم به تکرار آن است .

بر اساس بفرشنامه اصلاحی شماره ۳۲۸۳۷ / ۳ / د مورخ (۰ / ۰۷ / ۱۳۹۳)

﴿ معاونت آموزشی دانشگاه ﴾

دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد که تا پایان نیمسال تابستان ۹۳-۹۲ دروس جبرانی از سر فصل ارشد را با نمره کمتر از ۱۲ گذرانده اند ، نمره آنان بمنزله قبولی بوده و نیازی به گذراندن مجدد آن دروس نمی باشند . این موضوع بایستی از نیمسال اول ۹۳-۹۴ مطابق ماده ۱۳ آئین نامه آموزشی کارشناسی ارشد مصوب مورخ ۲۵ / ۰۴ / ۱۳۹۲ شورای آموزشی رعایت شود .

تبصره ۱

نمرات مردودی دروس اصلی و اختیاری در محاسبه میانگین نیم سال و میانگین کل منظور می شود.

تبصره ۲

دانشجویی که در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند ، چنانچه در نیم سال یا نیم سال های بعدی ، آن دروس را با حداقل نمره **۱۵** بگذراند ، **نمرات قبلی** از کارنامه دانشجو **حذف گردیده و در معدل نیم سال اخذ شده و کل محاسبه نخواهد شد .**

ماده ۱۴ ▶ پیشرفت دانشجو در هر درس حسب مورد براساس انجام دادن تکالیف درسی، انجام کارهای عملی ، گزارش ها و سمینارها و آزمون میان ترم نیم سال و آزمون پایان ترم نیم سال ارزیابی می شود .

تبصره ۱

نمره پایان نیم سال هر درس نظری _ عملی (درس هایی که بخشی از آن نظری و بخش دیگر عملی است) بر اساس تعداد واحد بخش نظری و بخش عملی تعیین می شود . شرکت در امتحان پایان ترم بخش نظری درس الزامی است و در صورت غیبت در جلسه امتحان نظری ، نمره عملی درس نیز اعتبار ندارد .

تبصره ۲

نمرات درس های **عملی** و **بخش عملی دروس نظری - عملی** که به تشخیص استاد ، تکمیل آنها در طول یک نیم سال تحصیلی میسر نباشد ، ناتمام تلقی می شوند .

نمره ناتمام باید حداکثر تا پایان نیم سال تحصیلی بعد به نمره قطعی تبدیل شود .
در غیر این صورت درس تحت عنوان عدم حضور در جلسه آزمون تلقی شده
و دانشجو ملزم به اخذ درس مذکور در نیم سال بعدی با پرداخت شهریه خواهد بود .

ماده ۱۵ < دانشجوی دوره کارشناسی ارشد می تواند در سقف سنوات مجاز تحصیل
از مرخصی تحصیلی استفاده نماید . مدت مرخصی جزو سنوات تحصیلی دانشجو
محسوب می شود . دانشجو موظف است در مدت استفاده از مرخصی تحصیلی ،
شهریه ثابت مربوط راپردازد . صدور مرخصی تحصیلی بدون پرداخت شهریه ثابت فاقد
اعتبار است . (پیوست شماره ۱)

ماده ۱۶ < دانشجو می تواند از تحصیل اعلام انصراف کند . در این صورت باید
درخواست کتبی خود را مبنی بر انصراف شخصاً یا با وکالت قانونی به دانشگاه
تسلیم نماید . چنانچه دانشجو بعد از یک نیم سال درخواست خود را پس نگیرد دانشگاه
نسبت به صدور گواهی انصراف اقدام می نماید . (پیوست شماره ۱)

تبصره ۱

دانشجوی انصرافی موظف است به تعهداتی که سپرده است عمل کند . صدور هر گونه
گواهی نامه و اعطای ریز نمرات و پذیرفتن مجدد دانشجو منوط به تسویه حساب های
مالی و ... دانشجو با دانشگاه است .

تبصره ۲

ترک تحصیل دانشجو بدون اخذ مرخصی تحصیلی عدم مراجعه محسوب شده
و در صورت درخواست ادامه تحصیل ، با موافقت شورای آموزشی _ پژوهشی استان

مشروط بر آنکه بتواند در سقف سنوات مجاز تحصیل خود را به اتمام برساند ،
و نیم سال های عدم مراجعه را با پرداخت شهریه ثابت برای هر یک از نیم سال های عدم
مراجعه یا انصراف ، به مرخصی تحصیلی با احتساب در سنوات تبدیل نماید مجاز به ادامه
تحصیل خواهد بود .

ماده ۱۷ < طول مدت دوره کارشناسی ارشد برای دانشجویی که از معافیت تحصیلی
استفاده نمی کند حداکثر **۵** سال (مشتمل بر **۱۰** **نیم سال** تحصیلی)
و برای دانشجویی که از معافیت تحصیلی استفاده می کند و همچنین تبعه غیر ایرانی
حداکثر **۳** سال (مشتمل بر **۶** نیم سال تحصیلی) است . (**پیوست شماره ۱**)

ماده ۱۸ < انتقال، تغییر رشته و تغییر گرایش در هر دو شیوه در دوره
کارشناسی ارشد ممنوع است .

تبصره ۱

تغییر از یک شیوه به شیوه دیگر با رعایت سنوات دوره و برای **یک بار در طول**
سنوات تحصیل با نظر شورای آموزشی - پژوهشی استان مجاز است .

تبصره ۲

هر دانشجو در دوره کارشناسی ارشد می تواند در چهارچوب ضوابط و مقررات مصوب
دانشگاه با موافقت مبدأ و مقصد در سایر مراکز، مهمان شود . (**پیوست شماره ۲**)

ماده ۱۹ < معادل سازی دروس در دوره کارشناسی ارشد مطابق با مصوبات شورا
و با نظر گروه آموزشی - پژوهشی استان با **شرایط زیر امکان پذیر است** :

الف) پذیرش دانشجو برای ورود به دوره قبلی ، مورد تأیید وزارت باشد .

ب) مؤسسه قبلی دانشجو در رشته تحصیلی مورد تأیید وزارت باشد .

ج) سرفصل دروس گذرانده دانشجو بر اساس برنامه‌های مصوب شورای برنامه‌ریزی وزارتین باشد .

د) نمره درس گذرانده شده دانشجو برای دروس جبرانی از سرفصل کارشناسی ارشد حداقل ۱۶ و برای دروس اصلی حداقل ۱۴ باشد .

و) مجموع واحدهای دروس اصلی قابل معادل سازی **نباید** از حداکثر ۱۲ واحد مجموع واحدهای درسی رشته تحصیلی فعلی تجاوز کند .

تبصره ۱

در صورتی که تعداد واحد درس پذیرفته شده برای معادل سازی بیشتر از تعداد واحد درس در رشته فعلی باشد به تعداد واحد درس در رشته فعلی محاسبه می‌شود .
در صورتی که تعداد واحد درس پذیرفته شده برای معادل سازی کمتر از تعداد واحد درس در رشته تحصیلی فعلی باشد، **قابل تطبیق نمی‌باشد** .

تبصره ۲

نمره درس های اصلی و اختیاری پذیرفته شده در میانگین کل دانشجو محاسبه می‌شود .

تبصره ۳

در صورتی که نمره‌های دانشجو براساس معیاری غیر از معیار (۰ تا ۲۰) ثبت شده باشد، شورای آموزشی _ پژوهشی استان در خصوص پذیرش واحد و تعیین نمره براساس

ضوابط این ماده توسط اداره کل خدمات آموزشی دانشگاه تصمیم گیری خواهد کرد.

تبصره ۴

کلیه درس هایی که دانشجو قبلاً در دانشگاه پیام نور با حداقل نمره ۱۲ در مقطع کارشناسی ارشد گذرانده است در صورت پذیرش مجدد در این دانشگاه قابل معادل سازی است.

تبصره ۵

دانشجو حداکثر تا پایان نیم سال اول سال تحصیلی پذیرش، باید ریزنمره های تایید شده واحدهایی را که تقاضای کتبی برای معادل سازی آن ها داده است، ارائه کند.

تبصره ۶

واحد درسی پایان نامه قابل معادل سازی **نیست**.

تبصره ۷

دروس نیم سال دانش پذیری قابل معادل سازی **نیست**.

ماده ۲۰ دانشجو موظف است پس از پایان نیم سال اول و قبل از شروع نیم سال

سوم تحصیلی، موضوع پایان نامه خود را با نظر استاد یا اساتید راهنما انتخاب کند.
موضوع پس از تأیید گروه آموزشی - پژوهشی استان قطعیت می یابد.

ماده ۲۱ استاد راهنما در دوره کارشناسی ارشد به پیشنهاد دانشجو و تأیید شورای

گروه آموزشی - پژوهشی استان تعیین می شود. استاد یا اساتید راهنما باید عضو هیات

علمی (مورد تایید وزارتین) با حداقل مرتبه استادیاری و دارای مدرک دکتری تخصصی در رشته مربوطه باشد.

تبصره

در مواردی که امکان تامین استاد راهنما با شرایط مندرج در این ماده واحده وجود نداشته باشد **مرکز/ واحد** مجری می تواند از همکاری افرادی که دارای حداقل مدرک دکتری تخصصی در رشته مربوطه و سابقه آموزشی و پژوهشی برجسته هستند، با تشخیص و تأیید شورای آموزشی-پژوهشی استان، به عنوان استاد راهنما یا مشاور پایان نامه استفاده کند.

ماده ۲۲ < استاد راهنمای (دوم یا همکار) و استاد مشاور به پیشنهاد استاد راهنما و پس از تأیید شورای گروه آموزشی-پژوهشی استان از اعضای هیأت علمی داخل یا خارج از دانشگاه و یا متخصصان خارج از دانشگاه با مدرک تحصیلی حداقل دکتری تخصصی انتخاب می شود.

ماده ۲۳ < دانشجو ملزم به انتخاب درس پایان نامه یا تمدید ثبت نام در زمان انتخاب واحد برابر تقویم دانشگاه می باشد و در صورت عدم ثبت نام برابر ضوابط و مقررات دانشگاه اقدام خواهد شد.

ماده ۲۴ < دانشجو پس از انتخاب پایان نامه، تا زمانی که آن را به پایان نرسانده است، موظف است براساس تقویم دانشگاه در کلیه نیم سالهای تحصیلی برای پایان نامه

به **تعداد صفر واحد** ثبت نام کند .

ماده ۲۵: دفاع از پایان نامه پس از تدوین توسط دانشجو و تایید کیفیت علمی و صحت مطالب آن از طرف استاد راهنما، استاد راهنمای همکار و مشاور مبنی بر قابل دفاع بودن در حضور هیات داوران صورت می گیرد .

ترکیب هیأت داوران پایان نامه به شرح ذیل است:

۱- اساتید راهنما

۲- استاد راهنمای (دوم یا همکار) و استاد مشاور

۳- اساتید داور

۴- نماینده گروه

تبصره ۱

استاد داور می تواند از میان اعضای هیات علمی دانشگاه یا سایر دانشگاه ها توسط گروه آموزشی - پژوهشی استان مربوط انتخاب گردد .

تبصره ۲

جلسه دفاع حداقل با حضور استاد راهنما و اساتید داور رسمیت می یابد. دانشجو موظف است در این جلسه گزارش کار تحقیقاتی خود را ارائه کرده و از آن دفاع کند .

تبصره ۳

تعداد اساتید داور حد اکثر **دو نفر** می باشد که در شرایط استفاده از **دو داور**، یکی از داوران می باید عضو هیات علمی خارج از **مرکز/ واحد** مجری دوره باشد .

تبصره ۴

در صورتی که استاد راهنما قادر به شرکت در جلسه دفاع نباشد، شورای آموزشی – پژوهشی استان با هماهنگی استاد راهنمای مربوطه نسبت به معرفی فردی واجد شرایط و تخصص تعیین تکلیف خواهد کرد و تصمیم شورا لازم الاجرا می باشد.

تبصره ۵

در صورتی که شورای آموزشی – پژوهشی استان عدم حضور استاد راهنما را قصور او تشخیص دهد پس از تایید معاون آموزشی استان موضوع از طریق رئیس استان به هیات انتظامی اعضای هیات علمی ارجاع می شود.

ماده ۲۶ < نمره نهایی پایان نامه حداکثر ۲۰ خواهد بود که به شرح زیر درجه بندی می شود:

درجه عالی: ۱۹ تا ۲۰

درجه بسیار خوب: ۱۸ تا ۱۸/۹۹

درجه خوب: ۱۶ تا ۱۷/۹۹

درجه قابل قبول: ۱۴ تا ۱۵/۹۹

غیر قابل قبول: نمره کمتر از ۱۴

تبصره

چنانچه ارزشیابی پایان نامه غیر قابل قبول باشد، دانشجو مجاز است

حداکثر پس از گذشت یک نیم سال در مدت مجاز تحصیل در جلسه دفاعیه شرکت و مجدداً از پایان نامه دفاع کند. دانشجویی که در فرصت تعیین شده نتواند از پایان نامه خود با موفقیت دفاع نماید، از ادامه تحصیل و دریافت مدرک تحصیلی محروم می شود.

ماده ۲۷ ◀ به دانشجوی کارشناسی ارشد که به هر دلیل از تحصیل باز می ماند، صرفاً گواهی دروس گذرانده با نمره مربوطه اعطا می شود.

ماده ۲۸ ◀ زمان دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد **حداقل سه ماه** از زمان **تصویب طرح پیشنهاد پایان نامه** پس از تائید استاد راهنما می باشد.

ماده ۲۹ ◀ تعداد واحد پایان نامه در شیوه آموزشی - پژوهشی حداقل **۴** و حداکثر **۶** واحد درسی برای همه رشته ها و بر اساس برنامه مصوب است.

ماده ۳۰ ◀ تاریخ فراغت از تحصیل دانشجو در **شیوه آموزشی - پژوهشی** **تاریخ دفاع از پایان نامه است** و تاریخ فراغت از تحصیل دانشجو در **شیوه آموزشی**، **تاریخ آخرین نمره قطعی ثبت شده** در سیستم جامع آموزشی دانشگاه است.

ماده ۳۱ ◀ گواهی نامه پایان دوره کارشناسی ارشد هر دو شیوه «آموزشی» و «آموزشی - پژوهشی» **ارزش یکسانی** داشته و واجدین آن می توانند در دوره تحصیلی بالاتر ادامه تحصیل دهند.

ماده ۳۲ ◀ مواد این آیین نامه شامل دانشجویان مراکز بین الملل نیز می شود

و سایر مصوبات مرتبط با دانشجویان مراکز بین الملل بر طبق دستورالعمل
(پیوست شماره ۳) خواهد بود.

ماده ۳۳ ◀ این آیین نامه شامل اصول و ضوابط کلی دوره کارشناسی ارشد در دو شیوه «آموزشی» و «آموزشی- پژوهشی» و می باشد و در صورت نیاز، دستورالعمل اجرایی آن در چارچوب این آیین نامه تدوین و پس از تصویب در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه اجرا می شود.

ماده ۳۴ ◀ هر گونه تفسیر مفاد آیین نامه بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه و نظارت بر حسن اجرای آن بر عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

ماده ۳۵ ◀ در مواردی که در این آیین نامه تعیین تکلیف نشده باشد، تصمیم گیری در چارچوب ضوابط و مقررات بر عهده شورای آموزشی دانشگاه می باشد.

ماده ۳۶ ◀ این آیین نامه مشتمل بر ۱ مقدمه، ۳۶ ماده و ۲۹ تبصره و ۳ پیوست است که در جلسه ۹۲ / ۴ / ۲۵ شورای دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ ابلاغ ۹۳ / ۷ / ۱ برای **ورودی های نیمسال اول ۹۳-۹۴** به بعد لازم الاجر است و کلیه آیین نامه ها، بخشنامه ها و دستورالعمل های مغایر با این آیین نامه لغو می شود.